

W drodze do Syrakuz...

Powołanie filozofii a pokusa politycznego aktywizmu

<https://sites.google.com/view/w-drodze-do-syrakuz>

Kraków, 28-29 maja 2021

konferencja on-line (MS Teams)

[Kliknij tutaj, aby dołączyć do spotkania](#)

PROGRAM KONFERENCJI

Piątek, 28 V 2021

10.45-11.00 **Otwarcie konferencji**, Steffen Huber

11.00-12.30 **FILOZOFIA A POLITYKA**

Urszula Zbrzeźniak

„Żaden sługa nie może dwóm panom służyć”: o miejscu filozofii w życiu społecznym

Dariusz Juruś

W drodze do Syrakuz i z powrotem

Jacek Brezczko

Kontratak Sparty. Rozterki liberalnego platonika

12.30-12.45 **Przerwa**

12.45-14.15 **FILOZOFOWIE WOBEC PAŃSTWA**

Nina Gładziuk

Consigliere Machiavelli: czy możliwe jest doradzanie księciu?

Andrzej Waśkiewicz

Próby de Montaigne'a, czyli apologia życia prywatnego

Michał Bohun

Rozczarowanie czy rozpacz? Studium podwójne rozpadu rewolucyjnej wiary

14.15-15.00 **Przerwa**

DEBATA **W drodze do Syrakuz...**

15.00-16.30 **Janina Filek, Janusz A. Majcherek, Zbigniew Stawrowski**
Prowadzenie: Katarzyna Haremska

16.30-16.45 **Przerwa**

16.45-18.15 **PRAWDA I WŁADZA**

Agnieszka Nogal

Filozofia politycznie zaangażowana. Przypadek populizmu

Leszek Augustyn

Rozum polityczny Raskolnikowa (Józef Tischner i Fiodor Dostojewski)

Paweł Kłoczowski

Nieudana próba oswojenia „wielkiej bestii” – populistyczne wykołajenie konserwatyzmu

18.15-18.30 **Przerwa**

18.30-19.30 **PEDAGOGIKA I ETYKA A POLITYKA**

Katarzyna Wrońska

Filozof edukacji w (podwójnej) roli: zaangażowanego społecznie badacza edukacji

Paweł Kaczorowski

Aksjologia działań podmiotów zbiorowych

Sobota, 29 V 2021

11.00-12.30 **INTELEKTUALIŚCI – DYLEMATY POLITYCZNEGO ZAANGAŻOWANIA CZ. I**

Anna Szklarska

Oskarżam! Zachodni intelektualiści oczami Thomasa Molnara

Igor Czernecki

Szlachetne kłamstwo Tocqueville'a

Anna Smywińska-Pohl

Uniwersytet – między elitarnością a egalitarnością

12.30-12.45 **Przerwa**

12.45-13.45 **INTELEKTUALIŚCI – DYLEMATY POLITYCZNEGO ZAANGAŻOWANIA CZ. II**

Anna Czepiel

Kallikles i symetryzm. Polaryzacja polityczna jako ujarzmianie sprawiedliwego z natury

Tomasz Borycki

Urok Syrakuz? O metaforycznych ujęciach politycznego zaangażowania intelektualistów

13.45-15.00 **Przerwa**

DEBATA **Czy powrót jest możliwy?**

15.00-17.00 **Adam Chmielewski, Jan M. Rokita, Andrzej Szahaj, Henryk Woźniakowski**
Prowadzenie: Piotr Bartuła

17.00-17.15 **Zakończenie konferencji,**
Katarzyna Haremska

ZAPROSZENIE

Nie ma przestrzeni wolnej od polityki. Nie pomogą strategie obronne: ucieczka od realnego świata lub „ketman”, sztuka kamuflażu. Przedstawiciel państwa w każdym momencie może zawitać do naszych drzwi – tak, jak pojawił się w leśnej pustelni Henry'ego Davida Thoreau. Wszyscy tkwimy „w brzuchu politycznego Lewiatana”. Jakie jest powołanie filozofii w takich warunkach?

Filozofia polityki żyje podwójnym życiem: raz jako teoretyczna refleksja nad mechanizmami polis, innym razem jako aktywna część politycznego żywiołu. W tej pierwszej roli służy bezinteresownemu poznaniu. Jest odmianą refleksji moralnej: ustala warunki sensownego życia we wspólnocie politycznej oraz zakres prawowitej władzy społeczeństwa i państwa nad jednostką. Jest nauką o tym co słuszne, o tym co powinno być, a nawet o pragnieniu rzeczy niemożliwych. W swej drugiej roli ulega pokusie politycznej sprawczości. Filozof postanawia czynnie zareagować na „zło świata”. Te dwie tradycje myślowe współistniały od początku, od czasów Platona, segmentując obszar filozofii politycznej na teren *vita activa* i *vita contemplativa*. Jak dawniej, tak i dzisiaj obserwujemy w środowisku podział na klerków, których „królestwo nie jest z tego świata”, oraz intelektualistów, którzy stali się „doradcami Księcia”, a w skrajnej postaci – objęli „rząd dusz”, stanowiska ideologicznych kreatorów.

Zapraszamy do wzięcia udziału w konferencji poświęconej społecznej roli filozofa. Czym jest on sługą – sprawiedliwości, społeczeństwa, państwa, władzy, partii? Wracamy do starych pytań Julienu Bandy i Christophera Lascha: Czy rzeczywiście mamy do czynienia z odrzuceniem przez licznych filozofów powołania ich profesji – ze zdradą klerków i buntem elit? Czy traktowanie humanistyki filozoficznej w funkcji jej doraźnej użyteczności nie jest w istocie zaprzeczeniem klasycznej idei uniwersytetu, zgodnie z którą jest on miejscem szerzenia postawy intelektualnej niezależności i obywatelskiego krytycyzmu? Zachęcamy filozofów polityki i historyków idei do podjęcia próby odpowiedzi na te i podobne pytania.

INFORMACJE TECHNICZNE

- Kanał, na którym odbywa się konferencja, będzie aktywny na 30 minut przed rozpoczęciem obrad oraz pozostanie włączony w czasie przerw, aby umożliwić techniczne sprawdzenie połączenia przez uczestników i gości konferencji.
- Prelegentów prosimy o włączenie kamer w czasie trwania ich sesji lub debaty. Pozostałych uczestników prosimy o włączanie kamer w czasie zabierania głosu w ramach dyskusji.
- Osoby dołączające do konferencji w trakcie sesji prosimy o wyłączenie dźwięku i kamery przed dołączeniem.
- Wszelkie problemy techniczne prosimy zgłaszać na adres konferencji wdrodzedosyrakuz@gmail.com.

ORGANIZATORZY KONFERENCJI

dr hab. Steffen Huber, prof. UJ
steffen.huber@uj.edu.pl

dr hab. Piotr Bartula, prof. UJ
piobartula@gmail.com

dr hab. Paweł Kłoczowski, prof. UP
pawelklocz@gmail.com

dr hab. Katarzyna Haremska, prof. UP
katarzyna.haremska@up.krakow.pl

mgr Tomasz Borycki
sekretarz konferencji
wdrodzedosyrakuz@gmail.com

Zakład Filozofii Polskiej
Instytut Filozofii
Uniwersytet Jagielloński w Krakowie

Katedra Filozofii Społecznej
Instytut Filozofii i Socjologii
Uniwersytet Pedagogiczny im. KEN w Krakowie